

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**POLTAVA STATE AGRARIAN ACADEMY
WARSAW UNIVERSITY OF LIFE SCIENCES
INTERNATIONAL TRAINING CONSULTING CENTER «EURASIA», TBILISI
AZERBAIJAN STATE UNIVERSITY OF ECONOMICS
L.N. GUMILYOV EURASIAN NATIONAL UNIVERSITY
STAVROPOL STATE AGRARIAN UNIVERSITY
GRODNO STATE AGRARIAN UNIVERSITY
DNIPROPETROVS'K STATE AGRARIAN ECONOMICS UNIVERSITY
KHARKIV NATIONAL AGRARIAN UNIVERSITY OF V.V. DOKUCHAEV**

**Актуальні проблеми та перспективи розвитку
обліку, аналізу та контролю в соціально-
орієнтованій системі управління підприємством**

**Збірник наукових праць за матеріалами III Міжнародної
науково-практичної конференції, присвяченої пам'яті
професора, заслуженого працівника вищої школи**

Д. М. Фесенка

Частина 2

20 квітня 2017 року

м. Полтава

УДК 657: 332.025.12 : 65.014.1
А 43

*Рекомендовано до друку
Науково-методичною радою
спеціальності «Облік і оподаткування»
факультету обліку та фінансів
Полтавської державної аграрної академії
(протокол № 9 від 27.04.2017 р.)*

«Актуальні проблеми та перспективи розвитку обліку, аналізу та контролю в соціально-орієнтованій системі управління підприємством» : Матеріали III Міжнародної науково-практичної конференції (м. Полтава, 20 квітня 2017 року). Частина 2. – Полтава : РВВ ПДАА, 2017. – 185 с.

У збірнику матеріалів науково-практичної конференції розміщено результати досліджень вітчизняних та закордонних науковців, присвячених актуальним проблемам та перспективам розвитку обліку, аналізу та контролю в соціально-орієнтованій системі управління підприємством.

Конференція присвячена пам'яті видатного науковця, ветерана Великої Вітчизняної Війни, Заслуженого працівника вищої школи Української РСР, професора Дмитра Мусійовича Фесенка.

Матеріали друкуються в авторській редакції.

Автори опублікованих матеріалів несуть повну відповідальність за підбір, точність наведених фактів, цитат, економіко-статистичних даних, галузевої термінології, інших відомостей.

© Полтавська державна аграрна академія, 2017

ЗМІСТ

Бібікова А. В., науковий керівник Соболева І. В.	
ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ СУБ'ЄКТІВ МАЛОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА УКРАЇНИ В КОНТЕКСТІ НОВОВВЕДЕНЬ У СПРОЩЕНІЙ СИСТЕМІ ОПОДАТКУВАННЯ, ОБЛІКУ ТА ЗВІТНОСТІ.	11
Гаврюшенко Н. М., Мокієнко Т. В.	
ДОКУМЕНТАЛЬНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА..	14
Гладир В. В., Пилипенко К. А.	
ПОСЛІДОВНІСТЬ ПРОВЕДЕННЯ АНАЛІЗУ ВИТРАТ ВИРОБНИЦТВА ПРОДУКЦІЇ ПІДПРИЄМСТВА.....	18
Григолец П.С., научный руководитель Метечко Т. О.	
ФОРМЫ И СИСТЕМЫ ОПЛАТЫ ТРУДА В БЕЛАРУСИ И УКРАИНЕ...	21
Гринь В. Ю., Плаксієнко В. Я.	
ПИТАННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОГО КЛІМАТУ В ПОЛТАВСЬКІЙ ОБЛАСТІ	25
Дрокіна Я. В., науковий керівник Млінцова І. В.	
ФІНАНСОВА ЗВІТНІСТЬ ТА ЇЇ ТРАНСПАРЕНТНІСТЬ У СУЧАСНИХ УМОВАХ.....	30
Єфімова Л. М.	
ОРГАНІЗАЦІЙНО-ЕКОНОМІЧНІ АСПЕКТИ ФУНКЦІОНУВАННЯ ТА РОЗВИТКУ АГРАРНИХ ПІДПРИЄМСТВ.....	34
Калініченко О. В.	
МЕТОДИКА ОЦІНКИ ЕНЕРГЕТИЧНОЇ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИРОБНИЦТВА ПРОДУКЦІЇ РОСЛИННИЦТВА.....	36
Мауер Д. Р., науковий керівник – Кончаковський Є. О.	
НАСЛІДКИ ПІДВИЩЕННЯ МІНІМАЛЬНОЇ ЗАРОБІТНОЇ ПЛАТИ В УКРАЇНІ У 2017 РОЦІ ДЛЯ МАЛОГО ТА СЕРЕДНЬОГО БІЗНЕСУ.....	39
Михайлов М. Г.	
ОРГАНІЗАЦІЙНО-ЕКОНОМІЧНІ АСПЕКТИ ІННОВАЦІЙНО-ІНВЕСТИЦІЙНОГО НАПРЯМУ РОЗВИТКУ МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНОЇ БАЗИ ПІДПРИЄМСТВ.....	44
Момот І. О., науковий керівник Романченко Ю. О.,	
ОСОБЛИВОСТІ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ.....	48
Назаренко О. В.	
МІСІЯ ІНВЕНТАРИЗАЦІЇ В ЗЕМЕЛЬНІЙ РЕФОРМІ УКРАЇНИ.....	52
Новікова О. С.	
ДОСЛІДЖЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ПРОДУКЦІЇ І ПІДПРИЄМСТВА БУДІВЕЛЬНОЇ ГАЛУЗІ.....	57

О. В. Калініченко,
к.е.н., доцент, доцент кафедри
економіки підприємства
Полтавська державна аграрна академія

МЕТОДИКА ОЦІНКИ ЕНЕРГЕТИЧНОЇ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИРОБНИЦТВА ПРОДУКЦІЇ РОСЛИННИЦТВА

У зарубіжній та вітчизняній літературі порушується питання щодо оцінки енергетичної ефективності виробництва сільськогосподарської продукції. Автори по-різному визначають поняття “енергетична ефективність” та мають різні точки зору на показники, що характеризують енергетичну ефективність виробництва сільськогосподарської продукції. Це потребує подальшого теоретичного та практичного опрацювання оцінки енергетичної ефективності виробництва продукції рослинництва.

У 1975 р. Міжнародною федерацією інститутів перспективних досліджень було покладено початок створенню нової області наукових досліджень агроєкосистем з точки зору витрат енергії на виробництво продуктів харчування, кормів, сировини для легкої промисловості.

Енергетична оцінка виробництва продукції рослинництва проводиться для визначення ступеня використання засобів виробництва, сонячної радіації, ґрунтово-кліматичних умов та інших чинників, що впливають на урожайність сільськогосподарських культур, дозволяє встановити екологічно допустимі межі енергонавантаження на одиницю площі. Крім того, енергетична оцінка, на відміну від вартісної, дає можливість визначати результативність здійснених витрат незалежно від змін кон’юнктури ринку та інфляційних процесів.

Рослинництво є єдиною галуззю сільського господарства, в якій відбувається процес споживання енергії, а також її відтворення. В інших галузях сільського господарства енергія трансформується в різні форми.

Між величиною сукупних витрат енергії та ефективністю виробництва сільськогосподарської продукції існує тісний зв’язок, що обмежується,

здебільшого, екологічними параметрами. Це обумовлено тим, що в процесі виробництва продукції має місце рух матерії, загальною мірою якого є енергія.

У сільськогосподарському виробництві категорія енергетичної ефективності відображає співвідношення між обсягом виробництва сільськогосподарської продукції, що відповідає чинним стандартам якості, та величиною сукупних витрат енергії за умови дотримання вимог щодо охорони навколишнього середовища.

Енергетична ефективність в рослинництві досягається шляхом оптимізації сукупних витрат енергії у розрахунку на одиницю продукції рослинництва без погіршення якості за найменшого негативного впливу на навколишнє середовище.

Для різних регіонів України сукупна енергія, накопичена в продукції рослинництва буде відрізнятися, що обумовлено природно-кліматичними умовами, техніко-технологічними відмінностями, біологічними властивостями видів та сортів сільськогосподарських культур, організаційно-економічними умовами.

Застосування у сільськогосподарських підприємствах України єдиної методики оцінки енергетичної ефективності виробництва продукції рослинництва дозволяє об'єктивно оцінити енергомісткість технологічних операцій та розробити резерви її зменшення за найменшого негативного впливу на навколишнє середовище. Також можливо оптимізувати сукупні енергетичні витрати на виробництво продукції рослинництва (табл. 1).

Таблиця 1

Оцінка енергетичної ефективності виробництва продукції рослинництва

Показники	Методика розрахунку
Прямі енергетичні витрати на виробництво продукції рослинництва (E_{np}), МДж	$E_{np} = \sum_{i=1}^n (E_{di} + E_{mi} + E_{zi} + E_{ui}),$ де E_{di} – витрати енергії, уречевленої у паливно-мастильних матеріалах, електроенергії, МДж; E_{mi} – витрати енергії, уречевленої в насінні, мінеральних та органічних добривах, засобах захисту рослин, МДж; E_{zi} – витрати енергії живої праці, МДж; E_{ui} – витрати енергії, уречевленої в основних засобах виробництва, МДж

Показники	Методика розрахунку
Непрямі енергетичні витрати ($E_{нпр}$), МДж	$E_{нпр} = \sum_{i=1}^n (E_{si} + E_{yi} + E_{di}),$ де E_{si} – витрати енергії управлінського та обслуговуючого персоналу, МДж; E_{yi} – витрати енергії на засоби утримання управлінського та обслуговуючого персоналу, МДж; E_{di} – витрати енергії на обслуговування виробничої та соціальної інфраструктури, МДж
Сукупні енергетичні витрати на виробництво продукції рослинництва (E_c), МДж	$E_c = E_{пр} + E_{нпр},$ де $E_{пр}$ – прямі енергетичні витрати на виробництво продукції рослинництва, МДж; $E_{нпр}$ – непрямі енергетичні витрати, МДж
Сукупна енергія, накопичена в продукції рослинництва ($E_{пр.рос}$), МДж	$E_{пр.рос} = \sum_{i=1}^n OB_{пр_i} \cdot K_{пр_i} \cdot e_{пр_i} \cdot 100 + OB_{пр.пп_i} \cdot K_{пр.пп_i},$ де $OB_{пр_i}$ – обсяг виробленої продукції i-го виду (врожайність), ц; $K_{пр_i}$ – коефіцієнт переводу виробленої продукції i-го виду в суху речовину; $e_{пр_i}$ – вміст енергії в 1 кг сухої речовини, МДж; $OB_{пр.пп_i}$ – обсяг виробленої побічної продукції i-го виду, ц; $K_{пр.пп_i}$ – коефіцієнт переводу виробленої побічної продукції i-го виду в суху речовину; n – кількість видів продукції
Порогове значення енергетичної доцільності виробництва продукції рослинництва (E_d), МДж	$E_{пр.рос} \geq E_d \geq E_c,$ де $E_{пр.рос}$ – сукупна енергія, накопичена в продукції рослинництва, МДж; E_c – сукупні енергетичні витрати на виробництво продукції рослинництва, МДж
Енергетичний прибуток виробництва продукції рослинництва ($Пр_e$), МДж	$Пр_e = E_{пр.рос} - E_c,$ де $E_{пр.рос}$ – сукупна енергія, накопичена в продукції рослинництва, МДж; E_c – сукупні витрати енергії на виробництво продукції рослинництва, МДж
Енергетична рентабельність продукції рослинництва (P_e), %	$P_e = \frac{Пр_e}{E_c} \cdot 100\%,$ де $Пр_e$ – енергетичний прибуток виробництва продукції рослинництва, МДж; E_c – сукупні витрати енергії на виробництво продукції рослинництва, МДж
Коефіцієнт енергетичної ефективності виробництва продукції рослинництва (K_{ee})	$K_{ee} = \frac{E_{пр.рос}}{E_c},$ де $E_{пр.рос}$ – сукупна енергія, накопичена у продукції рослинництва, МДж; E_c – сукупні витрати енергії на виробництво продукції рослинництва, МДж. Якщо $K_{ee} < 1$ – виробництво неефективне; 1 – 1,5 – низький рівень ефективності; 1,5 – 2,5 – середній рівень ефективності; $K_{ee} > 2,5$ – високий рівень енергетичної ефективності

Показники	Методика розрахунку
Енергомісткість виробництва продукції рослинництва (ЕМ _{рос}), МДж/грн.	$ЕМ_{рос} = \frac{Е_c}{ВП_{рос}},$ де Е_с – сукупні витрати енергії на виробництво продукції рослинництва, МДж; ВП_{рос} – валова продукція рослинництва, грн.
Енерговіддача виробництва продукції рослинництва (ЕВ _{рос}), грн./МДж	$ЕВ_{рос} = \frac{ВП_{рос}}{Е_c},$ де ВП_{рос} – валова продукція рослинництва, грн.; Е_с – сукупні витрати енергії на виробництво продукції рослинництва, МДж

Джерело: авторська розробка

Таким чином, запропонована методика оцінки енергетичної ефективності виробництва продукції рослинництва може застосовуватися при порівняльній оцінці ефективності використання природних ресурсів, енергетичних витрат та отриманої енергетичної цінності різних видів сільськогосподарської продукції. Використання вказаного методичного інструментарію дає можливість знайти додаткові резерви більш повного та раціонального використання природно-ресурсного потенціалу.

Д. Р.Мауер, здобувач вищої освіти

Науковий керівник – **Є. О. Кончаковський**,

к.е.н., доцент, доцент кафедри економічної теорії та економічних

досліджень

Полтавська державна аграрна академія

НАСЛІДКИ ПІДВИЩЕННЯ МІНІМАЛЬНОЇ ЗАРОБІТНОЇ ПЛАТИ В УКРАЇНІ У 2017 РОЦІ ДЛЯ МАЛОГО ТА СЕРЕДНЬОГО БІЗНЕСУ

Ефективність суб'єкта господарювання значною мірою визначається діючою системою оплати плати його працівників. Заробітна плата, як соціально-економічна категорія, з одного боку виступає як основне джерело доходів працівників та мотиватор для них підвищувати ефективність виробництва, з іншого боку – як елемент операційних витрат суб'єкта

Наукове видання

**АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ
РОЗВИТКУ ОБЛІКУ, АНАЛІЗУ ТА КОНТРОЛЮ
В СОЦІАЛЬНО-ОРІЄНТОВАНІЙ СИСТЕМІ
УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ**

*Збірник наукових праць за матеріалами III Міжнародної науково-
практичної конференції, присвяченої пам'яті професора,
заслуженого працівника вищої школи Д. М. Фесенка
Частина 2*

Упорядники: Лега О. В., Ліпський Р. В., Яловега Л. В.

*Матеріали подано в авторській редакції.
За дотримання норм авторського права, достовірність наведених
фактичних даних, посилань на джерела, імена та назви несе
відповідальність автор матеріалів.*

© Полтавська державна аграрна академія, 2017